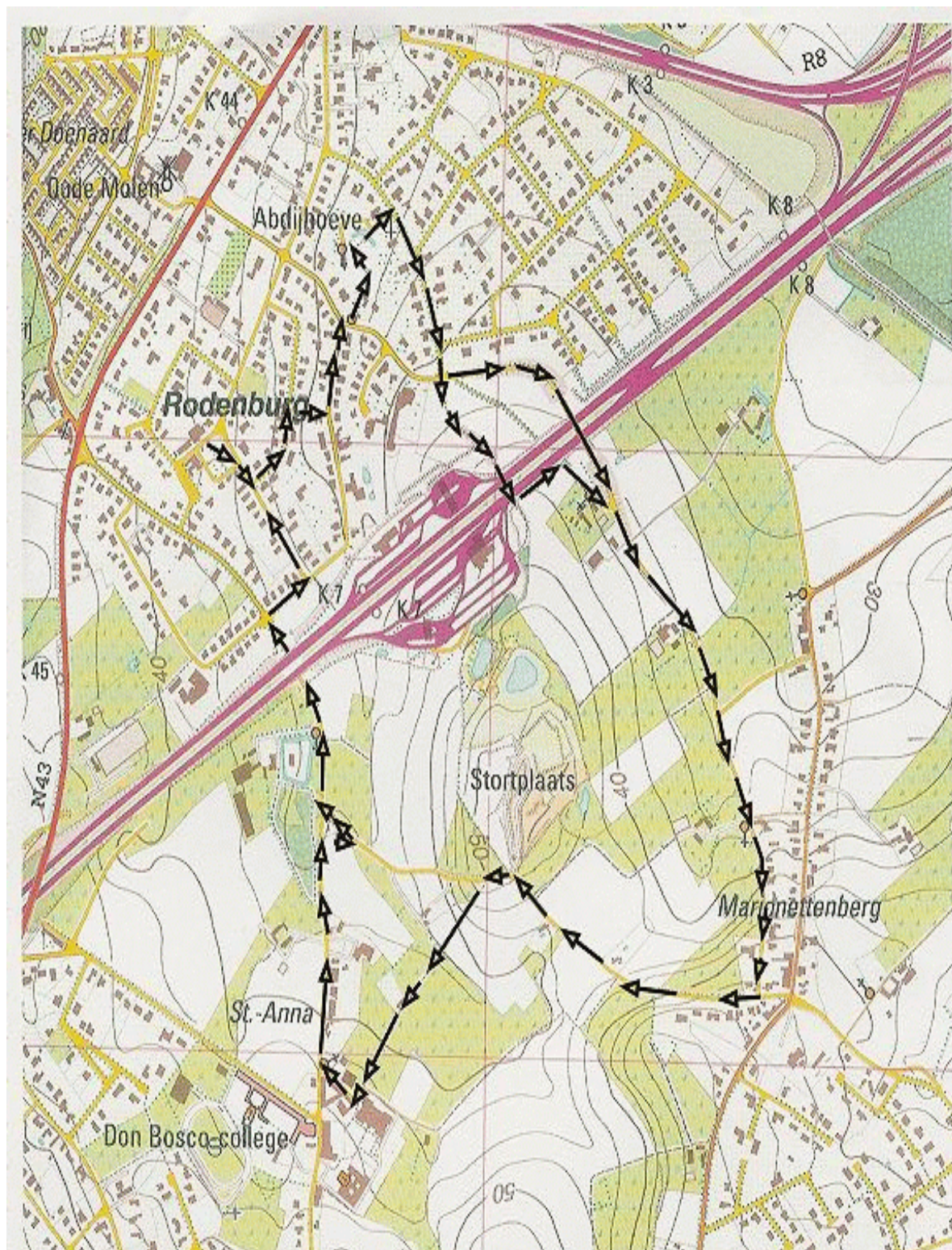
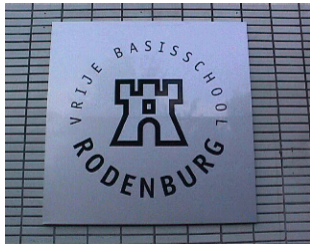

WANDELING RODENBURG

ZONDAG 13 OKTOBER 2002

Om het aangename met het schoolse te combineren, is dit boekje een poging om wat streekgeschiedenis op te diepen en mee te geven met de wandeling van 4,89 km. Onderdanig schrijver is een Brugse Bellegemnaar die gepoogd heeft diverse informatie correct te verzamelen en die daarvoor beroep mocht doen op vele mondelinge informatie, maar volle zekerheid over het verleden heeft een mens nooit. In het bijzonder dank ik natuurlijk meester Paul, de Vercamers uit de Bosstraat, de Vande Woestijnes van de vroegere Rodenburghoeve en last but not least onze ouwe getrouwe Dokter Goddeeris alsook de bibliothecaris VANDERSTEENE Herman.

We nemen u mee langsheen een paar oude straten, wegeltjes en hoeven en doen ons best u meteen een stevige maar toch leuke brok geschiedenis mee te geven. Wat we vertellen, is misschien niet altijd 100 % correct en er wordt wat fantasie bij gevraagd, maar het is de bedoeling om er 'ambiance' mee te krijgen.

Rodenburgplein - Sperlekestraat - Abdijweg - St-Annastraat - Rodenburghoeve

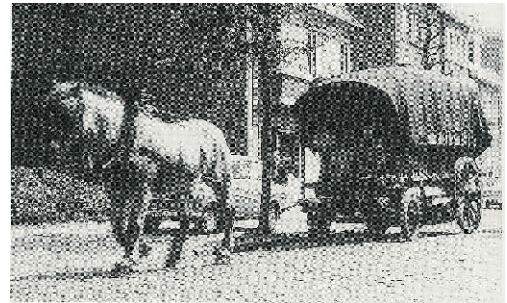

We verlaten de school over het Rodenburgplein en gaan kriskras door de tijd achteruit en vooruit.

Terwijl we het pleintje oversteken, gaan we eerst eventjes een kleine eeuw terug naar de periode van 1925 tot en met 1974.

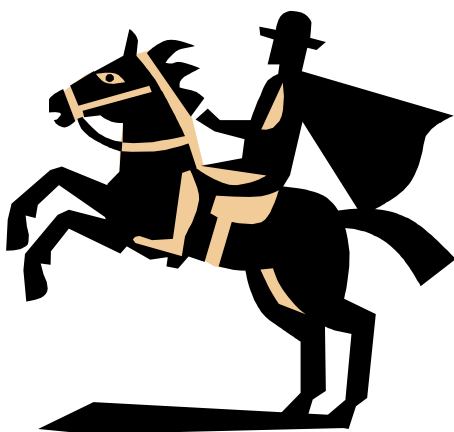
Georges Werbrouck van Lauwe en zijn ‘Blanche’ zorgden als laatste duo in het beroep “voerman” voor het vervoer van Moeskroen tot en met Kortrijk.

U meent dat u hem niet kent ? Wel, eerste opdracht : iedereen zingt om ter luidst : “*Blanche en z’n peird*” van Willem Vermandere.

De kinderen mogen gerust hinniken, en ze mogen gerust vragen aan papa om ze nu al op de schouders te dragen, want :

Ju-djuk oh pa i.p.v. Ju-dju oh peird

Zorro daarentegen heeft niets geschiedkundigs met Rodenburg te maken, maar van Blanche draven naar Goedweervandaag (wiens paard ?) behoort vandaag ook tot de mogelijkheden.

We stappen met hem op en draven de Sperlekestraat in. Dit is de oudste naam die voor Rodenburg toepasselijk is.

*“Boudewijn IX, schenkt in 1202 “Rodenborgh”, een leen bij Kortrijk, aan Robrecht van Sperleke, die tijdens zijn kruistochten in dienst van keizer Boudewijn, zijn leen aan Walter van Kortrijk mocht verkopen in 1205... in 1224 komt Walter van Kortrijk terug naar de heimat, eist zijn leen terug en huwt met Pascha van Marke. Kort daarop overlijdt hij (1227) en laat drie kinderen achter : Johanna, Agnes, en Egidius [naamgeving zoals in de tweede oudste Nederlandse tekst <Egidius, wa bist du bleven>]. Vanaf 1236 worden deze erfgenamen **Van Rodenborch** geheten.”*

Dus we zitten inderdaad in het oudste van Rodenborch, net 100 jaar voor de gulden sporenslag.

Halverwege de Sperlekestraat kunnen we als niet-autorollers de Abdijweg¹ in.

Op het einde komen we op de Sint-Annastraat en daar mag u links in. Deze straat verwijst naar de straat die we op het einde weer zullen tegenkomen (de autostrade moeten we in ons verhaal wel even wegdenken).

De Sint-Annastraat loopt eigenlijk RECHT op de locatie uit waar Rodenborch zich bevond. Wij moeten hiervoor even buigen naar rechts en het kleine paadje nemen. De geschiedenis van Rodenborch kan niet in dit boekje, maar we vatten even samen.

“Johanna & Agnes van Rodenborgh beslissen afstand te doen van hun erfgoed om een nieuw klooster van de orde van Citeaux te bouwen hier voor ons op Rodenborch in $\pm$ 1236 (zie hieronder?) Op 1/09/1238 wordt de abdij gesticht met goedkeuring van gravin Johanna van Constantinopel [zie ook infra], gravin van Vlaanderen.”

¹ De naam Abdijweg komt wellicht van De (Rodenburg-)abdij is weg

Hier past overigens de prachtige legende :

In de advent van het jaar 1237 kwam de reeds verliefde ridder Daniël, vermeldde jonkvrouwe Agnes van Rodenborch, een bezoek brengen (zie je hem voor ons de hoeve bezoeken ?). Hij had haar ontmoet op het steekspel van Bergen en wilde haar ten huwelijk vragen. Onze Agnes was zenuwachtig en wandelde hier rond in de tuin. Ze schikte haar lang glooiende haren goed want ze wilde er op 'haar' best uit zien (in andere legenden klimmen ze langs zo'n haar naar beneden). Ze plukte een bloem, stak die in haar haren², nam nog een bloem, en nog één en zo komt ze dichterbij de sloot rond de hoeve. Terwijl ze nog een bloem plukte aan de oever, keek ze in het water omdat er toen nog niet veel spiegels waren... Ze keek naar haar spiegelbeeld en schrok toen ze in het water keek. Ze zag in het water niet haar eigen gezicht, maar wel het gelaat van Onze-Lieve-Vrouw als een zuivere weerspiegeling in het water.

Toen ze zich terug oprichtte, kwam ridder Daniel aan. Hij boog zich diep, reikte zijn hand uit naar haar en zei : "Oh Agnes, edelen jonkvrouwe, icken vraeghet u nederighe, trouwet mienen".

"Ick en vermag het niet", zei Agnes tot Daniël en dezer begreep niet waarom. Toen vertelde ze hem wat ze net meegemaakt had toen ze in de sloot keek, en dat ze dit als een teken van de hemel beschouwde. En terzelfdertijd deed ze de belofte zich te spiegelen aan Onze-Lieve-Vrouwe, naar het klooster te gaan en deze plek te wijden aan God met de naam Onze-Lieve-Vrouw ten Spiegele".

Agnes heeft een klooster laten bouwen op deze plek, en de huidige kapel is daar uiteindelijk terug een herdenking aan.

² Van "haar" gesproken, weet u toen ik klein was dat ik van een priester hoorde dat kletskep niet naar de hemel kan? Hij las de Eerste brief van Paulus aan de Korinthiërs als volgt : "Nu echter blijven geloof, hoop en liefde de grote drie. Maar de liefde is de grootste, en zonder haar komt men niet in de hemel."

Over de geschiedenis daarna is er verrassend veel gekend, maar daarvoor schaft u zich best een kopie aan van het verslag “*De Geschiedenis van de Rodenburgshoeve en haar bewoners*” door Roger & Simone Vande Woestijne de dato augustus 2002 (echt waar). Omdat dit misschien niet zo gemakkelijk te bekomen is, vat ik hier toch snel het belangrijkste uit die bundel samen :

Juli 1302 : Rodenborch = ‘t Goet te Marke was toen terug Abdijhoeve of Rodenburgshoeve en fungeert als uitrustingsplaats voor de Franse legers, vooraleer zij naar het slagveld op de Groeningekouter trokken. De opperbevelhebber van het Franse leger Robert d’Artois, broer van de Franse koning “Filips de Schone” zou zijn vakanties in de kinderjaren ook hier hebben doorgebracht.

1348 : de heerlijkheid Rodenborch is 31 ha groot (= 22 Kortrijkse Bunders) en bestaat uit hoeve, land en een windmolen (dit is niet Vannestes !).

In verband met de windmolen, komen hier twee oefeningen vertaling Nederlands naar Frans voor de vijfde- en zesdejaars :

¶ en heer die voetbalt = antwoord : zie puntje ³

¶ met de wind in de zeilen = zie puntje ⁴

1531 : 60 ha groot (42 bunder) en afsplitsing van 3 bunder. Op dit moment ontstaat de vorm zoals voor de afbraak verder. Hieronder ‘woenhuus & 2 bouverien’.

Niettemin brandt het in 1550 af, in 1586 hersteld, maar 60 jaar later weer verwoest door de Fransen en wederopgebouwd.

1613 : nieuwe schuere, nieuwe oven⁵, zwinstallen en 2 groote dreven.

In 1627 wordt alles op kaart getekend.

1646 : verwoesting

juni 1650 : voltooiing derde wederoprichting

³ un ‘don-qui-chotte’

⁴ avec ‘le vol-au-vent’

⁵ Vanhier de benaming ‘t Ovenbuur = is buurgebouwtje met oven voor brood. Het woordje ovenbuur komt ook voor bij nagenoeg alle hoeven in de streek.

Tijdens de verbouwingswerken aan het dak werd er een fles gevonden met daarin een perkament dat veel van bovenstaande vertelde over de geschiedenis van de hoeve. Deze fles werd terug verzegeld en in de gebouwen geplaatst. De familie Vande Woestijne vond bij een vergroting van een deuropening ook nog een Latijns gebed, dat zij nu in hun nieuwe boerderij te Wervik “**Nieuwenburg**” in de huisbibliotheek bewaren.

Hiernaast de afgewerkte hoeve in de 19de eeuw (dus 18XX).

Klein spellingsvraagje :
 ‘Gij vindt’
 Juist of niet juist ?⁶

1899 : August Vande Woestijne - Demeyer, afkomstig uit Oostkamp (jawel, bij Brugge - Kortrijk & Brugge blijken heel de geschiedenis door ondanks de afstand geografisch vrij betrokken met elkaar) betreft de hoeve met zijn 11 zonen en 5 dochters. Hem wordt het aanbod gedaan de hoeve te kopen aan een gunstprijs, maar hij weigert de hoeve te kopen met volgende woorden “*Neen, want de hoeve is zwart goed⁷ en dat brengt geen geluk*”. Dit ‘bijgeloof’ van August zal uiteindelijk de controle over de hoeve loslaten en het noodlot worden.

1930 : Pannenfabriek van Pottelberg koopt het eigendom op. Het stro wordt vervangen door⁸

⁶ Ja hoor, weinigen weten het maar dit is ècht juist. ‘Gij’ is een archaïsche vorm. Zie Guido Gezelle : ‘Gij badt op eenen berg’ bijvoorbeeld.

⁷ Betekent hier : kerkelijk goed, maar doordat het publiek dit vroeger niet altijd mocht weten, kan de oorsprong van de huidige uitdrukking ook hierin liggen. Ook in Brugge gebeurden niet katholieke zaken : Mgr. De Smedt was zo bij elk stervensbed van oude eigenaars tussen de Markt en het Zand en dat resulteerde in een enorm bezit (bron : kadaster, en ze spraken toen ook van zwart goed). Zijn uitspraken tegenover de socialisten zijn ook tot ver buiten de provincie bekend.

⁸ De dakpannen van Pottelberg natuurlijk.

- # April 1942 : hangaar vol stro brandt volledig af ten gevolge van afgevuurde kogels tijdens de oefeningen van de Duitse weermacht. Dankzij verkregen ijzerbons bij de Duitse overheid staat de hangar er drie maanden later opnieuw (op tijd voor de oogst).⁹
- # Eind 1942 : Duits vliegtuig stort te pletter tussen de Klakkerbeek & Groeninge beek. Dit vliegtuig moet daar nog steeds diep in de grond liggen (heb ik zelf niet teruggevonden, wie het vindt krijgt een...pint).
- # Voor de inrit van de hoeve stond een heel oud kapelletje “Onze-Lieve-Vrouw Van Groeninghe”. Omdat dit de plaats was waarin Gravin Beatrijs van Vlaanderen regelmatig op bedevaart kwam (in wollen boetepij en op blote voeten, bijvoorbeeld in 1264 toen ze alles uit veiligheidsoverwegingen liet overbrengen naar Groeninge - vandaar de naam), worden hier beschermende krachten aan toegeschreven. Heel eigenaardig genoeg wordt heel de omgeving plat gebombardeerd, maar Rodenburg niet. Het zou zijn krachten ook gebruikt hebben om de eerste wilg de kracht te geven zich te verzetten tegen het geweld van de afbraak, maar uiteindelijk hebben beide moeten begeven. Hoe dan ook vind ik wel dat er nog een bijzondere sfeer hangt (zoals in bepaalde oude huizen), maar we gaan (**nog**) niet spoken. Ik verwijs hier wel even graag naar het echte Onze-Lieve-vrouwebeeldje dat u in de kapel naast de Sint-Michielskerk vindt. Dit beeldje, dat Beatrijs van paus Honorius IV in Rome kreeg en dat ze in 1280 aan het klooster schonk, zou een beslissende geloofsrol gespeeld hebben in 1302. U weet wellicht dat de Vlamingen plots een bres in hun verdediging hadden. Op dat moment zou Gwijde van Namen zijn ogen naar de abdij van O.L.V. Groeninge geslagen hebben en met luide stem getierd hebben “*Hemelse Koninginne, hulpe mi ute deser noot!*”. Dit moet de Vlamingen blijkbaar extra kracht gegeven hebben, want de uiteindelijke afloop is gekend.
- # 1962 : melkbedrijf wordt heringericht maar ook goedgekeurd voor AA-melkproductie, wat de prijs van de melk van 4 frank naar 6 frank brengt.

⁹ De echte reden ligt hem in het feit dat de Duitsers hier blunderden met hun lichtkogels (één op vijf) en zij eerlijkheidshalve de door hen gemaakte schade hebben vergoed. De kogels vertrokken vanuit de kleiputten en gingen richting Leie/Bissegem.

1964-1967. Ik citeer letterlijk uit de treurige tekst van de hoeve : *“Nu is het zover gekomen. Matexi¹⁰ koopt de hoeve in 1964 met het oog op winstbejag door de verkaveling van schone maar peperdure percelen bouwgrond. De gemeente Marke eist aanvankelijk 2 ha met het doel een recreatieoord aan te leggen. De toenmalige burgemeester E. de Bethune acht de historische waarde van het domein hoger en eist en bekommt van de minister De Backer subsidies om de authentieke gebouwen van 1649 te restaureren en meteen het gebouw te klasseren. Wat blijft nu over van het complex ?*

de paaltjes van de inrijpoort

een deel van de wal met enkele bomen en de hofplaats¹¹

de wagenschuur, de graanzolder, de hooizolder, de aardappelkelder¹² en de paardenstal worden na de restauratie één heel stemmige kapel met een prachtig “gebinte” onder het dak.

De aanvraag aan het bisdom tot indienstneming van het gebouw als kapel was mogelijk dankzij de inspanningen van de reeds vermelde burgemeester, eerw. heer Willemijns en enkele invloedrijke bewoners van de wijk.

De kapel is zelfs zo stemmig dat ze, ook door mensen van buiten de wijk en de gemeente, uitgekozen wordt voor huwelijksplechtigheden”¹³

Ik vermeld intussen nogmaals dat deze plaats dus ook als nagenoeg enige locatie bommenvrij was tijdens wereldoorlog II. Voor de ‘kriegs’-fanaten, verwijs ik naar de boeken *“De luchtaanvallen op Kortrijk, Heule, Marke & Bissegem gedurende de Tweede Wereldoorlog”* en *“Wereldoorlog I - Marke”*.

¹⁰ Iedereen die een notaris kent, weet dat dit Matexi de èchte zwarte bende is van wereldoorlog II, maar voor velen blijft dit een publiek geheim.

¹¹ Wie durft er zich in het water spiegelen? En wie haalt die persoon dan uit het water?

¹² Hierin zaten in de oorlog dus veel mensen die schuilden voor bombardementen.

¹³ Zoals voor een zekere meester Jan uit Bellegem (ene Jan die alles kan?)...

Hier vind ik het echter uiterst belangrijk om EXPLICIET Dokter Goddeeris (84 jr?) nogmaals te danken. Op een morgen stond hij op en zag voor zich borden staan met “*Hier komt wijk Moderna*”. Zijn haren rezen ten berge en onmiddellijk reed hij naar het bastiljon van Matexi. Gelukkig bleek een van de bazen bij hem nog in klas gezeten te hebben (Latijns-Grieks, als ik goed begreep tijdens ons verrijkend gesprek). Dokter Goddeeris werd vervolgens gevraagd welke naam er dan wèl moest gekozen worden, en zonder verpinken antwoordde hij :

. **Rodenburg**

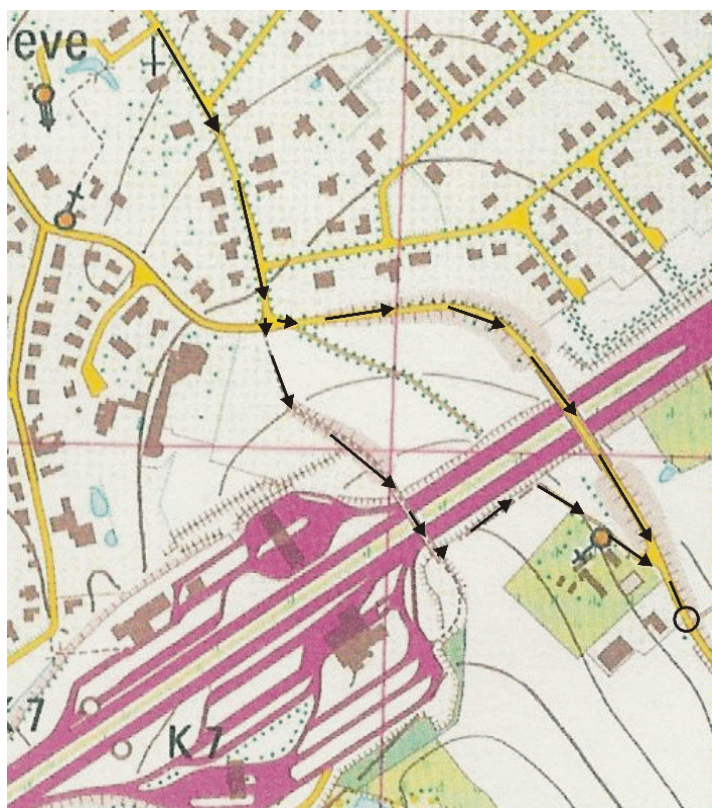
13 oktober 2002 : De guldensporenslag wordt eens zachtjes overgedaan door een hele bende kinderen uit Rodenburg en verre omstreken (vraagje : vanwaar komt de verste?). De papa’s, moekes, opa’s en oma’s, juffrouwen en meesters proberen zich hierbij flink te gedragen. In de volgende Karel van Manderstraat verdwijnen die dag heel wat wilde kastanjes...

Wie nog meer info wil, raad ik ook het boekje “*Landelijk Leven & hoevegids Groot Kortrijk*” aan, Deel 2 - Marke ! Daarin staan ook veel over de hoeve die we straks nog zullen passeren.

2. K. Van Manderstraat - Cannaertstraat

We lopen dus langs de andere zijde de dreef uit en komen op de huidige Karel van Manderstraat. “*Ah, nee*”, zegt onzen voerman Blanche met zijn peird, “*ik mot noar links*”. Wij nemen afscheid van hem en moeten naar rechts. Gelukkig, de Pottelberg-dakpannenfabriek heeft op het moment van de aanleg van de E17 (Paul houdt het graag nog bij de ‘E3’) kunnen bekomen dat ze voor afstand van vele grond een brugje konden bekomen met een spoorweg van Pottelberg tot en met de kleiputten (recentelijk vernam ik van de oude familie Vercamer langs de Bosstraat dat ook de andere zijde van de Bosstraat nu opgekocht werd door hen als “reserve voor de kleigronde”, zie verder).

We stappen dus allemaal op het treintje van de Pottelberg en gaan richting zon (die is er zeker, in het slechtste geval moet u gewoon wat harder door de wolken kijken). En vanaf nu mogen de kleine (maar ook de grote !) kinderen “tsjoeke-tsjoeke” spelen. Zorg dat u niet ontspoord, want de sporen zijn niet altijd duidelijk. Als de kinderen trouwens willen met een stokje tekenen of schrijven

in het zand, laat ze. Bij mijn weten was Karel Van Mandere een wereldberoemd schilder die geboren werd in Meulebeke (1548) en stierf in 1609. Ik weet niet wat hij met deze straat te maken heeft, maar alle straten hierrond hebben echter schildersnamen gekregen (inspiratie uitgeput bij stadsbestuur?).

Wat betreft het treinspoor wou ik de kinderen de volgende foto's niet onthouden van *“een geheime gang onder de ring van Kortrijk”*

ja, dus boven deze foto's ligt ècht de grote Ring van Kortrijk

Het treintje zelf vertrok oorspronkelijk aan de Pottelberg (zie foto hierboven), en het eerste stukje van de brug werd behouden. Een jonge Rodenburgse moeke vertelde mij trouwens nog romantische foto's te hebben van de huwelijksdag in de oude pannenfabriek waardoor zelfs haar trouwjurk onder het rode stof kwam te zitten (die foto's vallen onder censuur).

Het tracé van de tsjoek-tsjoeke werd met een pijl aangeduid. Met een cirkel duidde ik de locatie aan waar u de nog steeds bestaande tunnel met sporen (zie vorige foto's) kunt vinden. Maar hoe dan ook, bovenstaande foto's behoren niet tot het parcours van vandaag en liggen langs de noordelijke zijde (ideetje andere wandeling ?).

Tussenin moet ik wel nog een papa (of opa ? - naam weet ik niet) bedanken voor zijn hulp bij het traceren van deze route en die mij de juiste haag aanwees in de Aalbeeksesteenweg waar ik inbrak (sorry) om het spoor verder te ontdekken.

Wij komen echter op het einde aan de Cannaertstraat uit, en hier kunt u twee richtingen volgen. Degenen die graag wat weerstand hebben bij het wandelen en laarzen dragen, mogen rechtdoor, de anderen raden we aan eventjes het wegdek links voor de glascontainers te volgen van de Cannaertstraat en dezen lopen door over de autostradebrug tot aan de 'Kannehoeve'. Het weze hen een

troost dat ze parallel ‘tsjoeken’ aan de TGV van Londen naar Brussel, en ook parallel aan de boemeltrein en stoeiweg die hieronder wordt beschreven.

De anderen blijven dus rechts van de containers en volgen de sporen verder, het weiland in (vandaar dat uitweiden met ‘ei’ is en niet ‘ij’).

En, nee hondje, zelfs in de regen moet jij aan de leiband !

We geven echter de foto's mee van het (bij mijn onderzoek nogal natte) spoorvervolg.

Liedjes met de tekst “en ‘s nachts, gaat het ritme door” is wellicht nu meer voor de leraar/oudergroep die altijd naar *Night of the Proms* gaat...

±Hier gaan we het veld in. In maïsvelden

zitten normaal goede geesten,
dus hoeven we niet bang te
zijn.

A propos, toen ik als
grasvader eens ‘s avonds in

den donkeren op de speelweide het gras afreed, zag ik plots tussen het maanlicht en het licht van mijn auto een witte flikkering :

het gras-spook “*maneschijn*”

Eerst was ik eventjes erg bang, maar toen vertelde het mij dat het enkel een speelgeest was en in Rodenburg nu en dan een grap uithaalt. Ik zou dat nog wel merken, vertelde het, en toen verdween het weer.

Ik moet hier in ultimo wel een correctie maken : Twee dagen voor de wandeling werd de hoge maïs binnengehaald, dus u start niet tussen de velden maar midden in het veld.

Tweede ontgoocheling op dat moment was ‘een plakkaatje’ met bouwvergunning ofte verkavelingsaanvraag (kijk eens naar de firmanaam!). Heel dit veld (naast de Marquette) zal nu verkaveld worden. De tuinier aan de overkant mag nochtans zelfs bij een brand zijn gebouw niet heroprichten, terwijl hier opnieuw een hele reeks bouwgronden komen. Het is niet eens zeker of de oude hyper-romantische weg met de (voor vroeger heel typerende) knotwilgen¹⁴ die geklasseerd zou worden, zal behouden blijven. Het plakkaatje spreekt heel voorzichtig over ‘verkaveling’ en blijft opzettelijk onduidelijk.

² Vervolg in het wegje.

Om de wandelaars het gemakkelijk te maken heb ik met de grasmachine een spoor gemaakt tussen het hoge gras. Het is niet altijd rechtdoor, maar ja - ik was ook terug een beetje bang voor het grasspook dat dikwijls in deze buurt rondhangt.

Vraagje : Aan wie dacht ik op een bepaald moment in dit stukje toen ik het gras afreed ?

¹⁴ De reden waarom knotwilgen typerend waren voor alle hoeven & wegen hier, ligt in het feit dat deze enorm veel water uit de grond trekken en daardoor een natuurlijk versteviging verzorgden naast wallen & beken, die nu verzanden, invallen en soms hierdoor weer voor overstromingen zorgen.

³ En daarna, joepie : het brugje zelf met den 'ijzeren weg' erin.

Op deze hoogte zult u aan de linker zijde ook de andere voetgangers normaal zien aankomen.

Pas op, na deze brug neemt u niet de weg rechtdoor, maar gaat u links af. De weg hiernaast is naar het benzinestation, en zo'n brandstof hebben we niet nodig vandaag.

Wij gaan dus LINKS steil naar beneden, langs het veld (waarop dit jaar het geïllustreerde gewas stond -voor de stadsmensen : dat zijn géén frieten).

Dan kom je op dit graspad terecht. *Zonder dat je het weet passeer je hier echter iets wat de andere groep mensen wèl kan zien (als ze goed kijken, tenminste).*

μ Via deze aansluitingsweg ten slotte komen we allen terug samen aan de Kannenhoeve.

Gelieve intussen niet tè ver voor te lopen en hier moeten de voorsten even wachten tot de groep terug samen komt. De eersten moeten trouwens bij aankomst helpen om alles klaar te zetten...

Tussenin, moet je wel eens aandachtig op dit prachtige panorama letten (dit is ook gelijkaardig zichtbaar voor de mensen die ‘tsjoeke-tsjoeke’ de Cannaertstraat nemen over het gewone asfalt). Maar het panorama wordt straks nog stukken beter omdat we zullen kijken vàn de plaatsen die u op dit panorama bemerkt.

Voor de mensen die tsjoeke-tsjoeke langs het asfalt in de Cannaertstraat, vraag ik nogmaals eens heel goed te kijken wat het grasspook van Rodenburg precies gedaan heeft!

En na dit stukje komen we dus terug samen op de Cannaertstraat. Maar wat betreft de naam “Cannaertstraat” dient zich een correctie op :

In 1797 was Zacharias Van Belleghem ‘*maire*’ en waren er ‘*trois sections*’. Adressenbestand bestond enkel met een *Canton*. Pas in 1803 komt er een republikeins besluit waarin de grensscheidingen overal duidelijk moeten worden ge-marke-erd. In 1804 wordt het planten van bomen, eiken, olmen, linden, doornstruiken, fruitbomen of andere verplicht en sindsdien is er serieuze controle op het wegnemen van bomen e.d. (omdat deze dikwijls als markeerpunten telden). In 1805 pas ontstaat het decreet dat er huisnummers moeten komen en bij de ingang van elke straat moest pas vanaf dit jaar een bord komen met de Franse namen. Omdat zowel Markenaars als Bellegemnaars nogal fel Vlaams bleven, kwam er van deze borden niet veel terecht. Niettemin ontstaat hierdoor een eerste echt geschiedkundig overzicht van specifieke behuizing. Voor de hier belangrijkste straten gaat de bewoning over:

<u>Straat</u>	<u>aantal huizen</u>	<u>aantal inwoners</u>
Wallestraete	2	20
Kannestraet	3	15
St.-Annestraet	16	68
Helleboogstraet	4	17

Aan het gemiddelde te zien, werden er dus veel meer kinderen geboren, maar velen stierven ook vroeg. We moeten ook rekening houden met het feit dat er minder ouderen overleefden.

Terug naar ons wandelparcours echter :

Beneden (qua hoogte) in de Kannestraet nr. 25 vindt u nu nog steeds het Kannenhof. De historische naam zou volgens deze eigenaars komen uit het feit dat de omliggende

bewoners steeds een recht hadden om uit de waterput met kannen water te komen halen, en dat ook effectief deden. Oorlogsverhalen leerden me trouwens dat sommige boeren ook eten verstrekten in WO II.

Misschien kunnen we nu zoeken naar liedjes zoals *waterdrager* van B. De Groot of geschiedkundig nog beter : ***“Er zit een gat in m’n emmer” van Doris.*** Wie kent dat trouwens nog ? De meisjes mogen anders gerust zingen ***“Blub, ik ben een vis”*** van K3¹⁵

Links van u (of op de in supra vermelde foto) ziet u grond die een eind geleden toebehoorde aan de familie De Bethune, maar intussen “toevallig” bouwgrond werd voor Stad Kortrijk en waarop een mastodont van een ziekenhuis moet komen en dat alle andere ziekenhuizen van Kortrijk (die nochtans nog maar net verbouwd hebben) moet vervangen. Maar het is nog niet zeker, want het budget van Kortrijk is zwaar onderuit gegaan en dit plan is momenteel economisch niet haalbaar, ondanks de verhoging van de gemeentebelasting van 6,5 % naar 8,5 % en verhoging van de grondlastelijke gemeentelijke opcentiemen van 1550 naar maar liefst 1750. Maar we zijn hier om te genieten, niet om ons te ergeren (de bouwplannen zelf zijn trouwens wèl prachtig, moet ik bekennen, en Brugges nieuw conservatoriumgebouw kost 1,6 miljard ipv de geraamde 1 miljard - BEF nog even).

Net voor deze hoeve heb ik een aantal foto’s gemaakt en met de computer aaneengeplakt tot een 210 -panoramafoto.

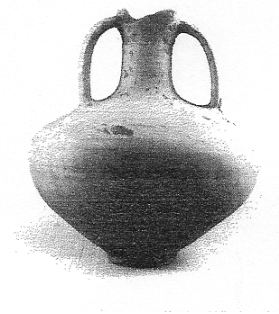

¹⁵ Ik weet het niet zeker, maar staan die K’s niet voor Kindje, Koetje & Kapoentje ? Of weet ik hier niets van ?

Op de vorige aaneengesmolten foto vindt u een verkleuring. Deze is ontstaan door de zon die boven de natte weg weerspiegelde en de belichting aantastte - normaal mag je nooit tegen de zon in fotograferen, maar dat geeft in sommige omstandigheden net de mooiste spiegeleffecten zodat je bijvoorbeeld wel onze lieve-vrouw in de foto zou kunnen zien).

Iets wat dan wel positief mag heten, is het Groen Lint Zuid dat van het Kennedybos langs de autostrade, langs deze boerderij, door het Stort (zie straks), naar Sint-Anna enerzijds en naar het Preshoekbos anderzijds zal worden uitgebouwd als een aaneensluiting van stukjes bos. Dit is in elk geval hoogstnoodzakelijk want wil je hier een echt dicht bos vinden, dan moet u minimaal naar Kluisbergen (laat ons eerlijk zijn, het Kennedybos stelt niets voor) of naar de echte bosstreek tussen Zedelgem/Brugge - Loppem - Oostkamp (waar onze boer van de Rodenborch vandaan kwam) - Beernem/Drie Koningen/Hertsberge - Wingene tot Aalter.

Vermeldenswaard is hier ook nog het paadje dat langs de boerderij loopt richting het Stort. Langs dit pad zou je moeten komen tot het punt waar in 1978 bij de kleiontginning van de NV Koramic in “het Sint-Anna bos”, een Romeinse waterput werd ontdekt die meer dan 7 meter diep lag (12 m volgens secundaire bronnen) en eikenhouten wanden had. Bijgevoegde amfora werd daar gevonden, maar nergens vond ik waar deze zich nu zou bevinden en of ze publiek toegankelijk is. Ik denk dat alleen de fotograaf Chr. Dumolin dit misschien nog kan weten (is dat misschien de zoon van de toenmalige beheerder R. Dumoulin van Koramic ?).

We gaan iets verder zuidwaarts, zoals hieronder op de foto (gewoon en ingezoomd).

We gaan intussen in de richting van het kapelletje O.L.-Vrouw van Troost en de parochie die u daar in de hoogte ziet liggen, heet de ‘Marionetten’.

Daar in 1770 op het einde een herberg “*De Marrionetjens*” geopend werd (daar met dubbele ‘r’), denkt men dat de naam afkomstig is van deze herberg. Maar mij lijkt het logischer dat de naam toen reeds bestond. Hoe dan ook, tot in 1949 was de ‘marionettenkermis’ eigenlijk meer

berucht dan beroemd omdat het feesten soms wat uit de hand liep.

De kapel O.-L.-Vrouw van Troost is een bedevaartsoord dat einde vorige eeuw gebouwd werd als dank voor een honderdjarige op de marionetten (in de ankers zou u het jaartal 1883 moeten kunnen herkennen).

Langs deze kapel (rechts, deels zichtbaar op vorige foto) loopt ook een wegje naar een hoeve met een speciale dakstructuur.

Het is deze dakstructuur die kenmerkend was voor de periode voor 1741. Ook deze was in die periode met stro bedekt. Ze staat echter niet beschreven in de hoevengids (de richting Kortrijk gelegen hoeven “Goed te Coucx”, Marionetten 12 en “De Witten Jan”, Marionetten 4 wèl).

Links van dit kapelletje heeft u ook een klein wegje, dat aanlokkelijker lijkt om te volgen (en u zou eigenlijk ook de route langs daar kunnen volgen), maar we hebben het nu op de sterke hellingsgraad voor ons gemunt. Vanaf hier, stijgt u maar liefst van 30 meter naar bijna 60 meter op een vrij kort stukje. Oudere mensen hier herinneren zich nog de winters van vroeger, maar denken niet dat die kouder waren dan nu. Wel waren ze altijd met de fiets of te voet, hadden ze minder beschermende kledij¹⁶, en werd er natuurlijk niet gestrooid waardoor de sneeuw natuurlijk wèl bleef liggen in tegenstelling tot nu. De Cannaertstraat heette toen trouwens de ‘gèsstroate’ ofte de grasstraat omdat ze niet verhard was! Misschien bevindt zich trouwens wel hier de ‘roots’ van het ‘grasspook Maneschijn’?

Als u bijna boven bent, zult u een gebouwtje merken dat er nogal christelijk uitziet, met een speelpleintje eraan. Natuurlijk, hier woont juffrouw Greet. Wat ze blijkbaar echter nog niet wist, is de markante geschiedenis die er aan het door haar gekochte schoolgebouwtje hangt. Het gaat over een zekere Joseph Royaert, maar zijn bijnaam (bijnamen zijn een eeuwen-oude gewoonte die volgens mij in ere moet hersteld worden) is **Meester Kleikop**.

¹⁶ De familie Vercamer-De Pestel vertelde mij nog dat de binnenkant van hun benen soms volledig verweerd en verzuurd was door de koude, en dat die dan diende te worden ingesmeerd met een soort zalf, waarna ze het moesten verbijten van de pijn. Nemen we tegenwoordig niet te vroeg een pilleke of zalfke nog voor we echt pijn hebben ?

Meester Kleikop werd geboren in 1814 te Helkijn maar kwam in 1849 als klompenmaker naar Kortrijk. Hij was niet van de dwaaste en werd in 1860 schoolmeester op het Hoge. Maar pas in 1881 kwam hij op de marionetten wonen, in een armtierig huis langs de Rollegemseweg, palend aan de herberg “*De Oude Marionette*”. Dankzij ingezamelde penningen, de eigen spaarcenten en de gebedelde aalmoezen die hij de jaren voor zijn verhuis had verzameld tijdens een voetreis naar Rome (zie leeftijd !), slaagde hij erin een stuk grond te kopen in de Cannaertstraat, op de locatie waar u de speelplaats van juffrouw Greet ziet. Hij bouwde er de school en een woonhuis en onderwees er de kinderen uit de wijk. Het leuke komt echter nu : Meester Kleikop was berucht door onder meer de zonderlinge gewoonte die hij erop nahield om elke nacht IN zijn klaargemaakte doodskist te slapen, en dit tot zijn overlijden in 1889. De huidige versie van de school is de herbouwde school door de zusters Verrue in 1905. De woning van meester Kleikop zelf werd eveneens gesloopt.

Bovenaan de Kannestraet komen we in de Helleboogstraat , die nu echter de Bosstraat heet (als u deze naar links een viertal kilometer zou volgen richting Bellegem, zult u merken dat deze daar nog steeds de ‘elleboog’-straat noemt).

Intussen gaan we naar de betover-betover-betover-...-betover-grootouders terug met de teletijdmachine :

Terwijl we even halt houden, ziet u dat juf Greet duidelijk op de heuvelrug ‘Marionettenberg’ woont. Iedereen weet wellicht dat juffrouw Greet de dochter is van juffrouw Bea. Wel nu, om de verdere route toe te lichten, moet ik het geheim onthullen van deze laatste haar leeftijd. Ik hoop dat juffrouw Bea niet te boos op mij zal zijn, maar ja, deze risico’s horen bij het vak van de schrijvers.

Wel, onze lieve Juffrouw Bea viert vandaag op 13 oktober 2002 haar 7000ste jaar (dat heb je zowel met feeën, kabouters als heksen). De juffrouw herinnert zich dus wellicht nog levendig uit haar jongste tijd hoe ze hier in de bossen speelde met haar vriendjes en dit allemaal in hun schapevelletje. Ze vertelde mij dan ook levendig hoe het hier vroeger op deze plaats aan toe ging.

De vroegste bewoners hier [we vragen haar eventjes terug te gaan naar het neolithicum, d.w.z. enkele duizenden jaren voor onze tijdsrekening, als we op haar verjaardag afgaan moet dit zo’n 5000 voor Christus¹⁷ geweest zijn] bleven plakken op (of aan ?) de ‘Klyte’. We vinden ze zowel op een hoogte aan de grens met Zwevegem als dat we ze vinden in de Klyte op de Marionettenberg. Hier is namelijk één van de weinige vindplaatsen uit deze oer-oude periode waar ‘klingen’ werden gevonden (juf Bea is dus ook oer-degelijk). Ze herinnert zich trouwens nog dat ze hier twee van die klingen verloren had, maar je - ze was toen nog klein en nog geen onderwijzeres.

¹⁷ Volgens de laatste berekeningen, rekening houdend met de rollen gevonden aan de Dode Zee, zou Jezus Christus geboren zijn zo’n 2,7 jaren voor Christus.

Maar wat wil je, ook de mensen die deze ‘klingen’ gevonden hebben, vergaten op te schrijven waar ze die exact gevonden hebben.

Deze ‘klingen’ zijn een soort bijgewerkte steentjes die dienden als klopmissen om werktuigen, schrabbers e.d. te verfijnen, zodat deze beter bruikbaar waren om huiden te ‘schrabben’. Landbouw kan er hier door de grondstructuur niet geweest zijn (zie verder daarvoor), maar toch stemt deze vindplaats overeen met een aantal andere, vooral met deze uit Harelbeke hoewel die vondst aan het Gavermeer uit het mesolithicum dateert en minder afgewerkte lemmers en stekers betrof (10.000 à 12.000 voor Christus, dus voor de geboorte van

juffrouw Bea). Een niet gedocumenteerde verklaring volgens mij kan misschien een hoge waterstand zijn waardoor alle bewoners zich moesten terugtrekken op de heuvelruggen boven de 40 m ?).

Hoe dan ook, voor de kinderen zijn misschien de kreten en de muziek van de ‘Flintstones’ een ideetje. Er moeten trouwens nog meer zo’n steentjes zijn.

In deze vroege periode kregen we een evolutie van de bestaansmiddelen, wat op zich dan weer leidde tot een meer gesetteld bestaan (vaste verblijfplaats). Geleidelijk aan groeide ook de kennis omtrent zaaien en oogsten, maar pas als de Kelten onze streken veroverden, werd hier vee gehouden. Daarna komen ook de Romeinen zowel op ‘*Preusch Belleghem*’ als naar onze mooie juf Bea in de Helleboogstraat af. Vandaar de vindplaats ook van die Romeinse amfora op de vorige bladzijde (juf Bea, waar is die vaas naar toe ?).

Ook aan beide zijden van de Rekkemstraat vond men bewijzen uit de Romeinse periode, maar daar betrof het vooral munten. We gaan intussen eventjes uit de bocht in de geschiedenis, maar wie het wil bladert door naar het volgende plannetje. De volgende bladzijden zijn dan niet voor toepassing en louter informatief. Maar het schept misschien wat logica in de hele evolutie tot we straks in de landbouw zullen terecht komen.

De Menopauzers en Mormonen, pardon ik bedoel de Menapiërs en de Morinen [zie ook : Morinnegoed, Morinnestraat te Kortrijk] die toen hier woonden, leerden van diezelfde Romeinen kippen fokken... en notenbomen planten.

Geruime tijd voor het einde van de Romeinse bezetting kwam een geleidelijke Germanisering op gang.

De relatie tussen deze twee stammen valt nogal dubieus te noemen, want de ene keer werden de plunderende Germanen verdreven, de andere keer werden ze tewerkgesteld als zogenaamde boerensoldaten.

De bevolking kende een enorme toename, maar gelijktijdig waren er ook ingrijpende klimaatwijzigingen. Dit leidde tot grote volksverhuizingen die de traditionele handel en verkeer bemoeilijkten en waarbij een grootschalig banditisme ontstond. Het is pas als Clovis op het toneel verschijnt dat er weer rust komt.

De geschiedenis van Bellegem loopt dus hier nog steeds tot mijn verrassing parallel met deze van Marke en u mag dit hoofdstuk overslaan, maar het kan interessant zijn voor degenen die ook van andere gemeenten willen weten waar ze de naamgeving moeten zoeken.

Veel informatie over de periode rond het jaar 1000 betreffende de streek Bellegem - Marke is er echter niet. Wel stamt zowel de naam Bellegem als de naam Marke niettemin nagenoeg zeker uit deze periode : *'Bellinga haim'* : woonst of heem van de kinderen van Bello, en dan is Bello een Frankische stamvader. Het kan echter ook betekenen *woonst of heem van de kinderen van Bel*, en Bel was een Saksische god. Gezien hier veel Saksen gewoond zouden hebben, heeft laatst vermelde veronderstelling een grotere waarschijnlijkheid. Als ik echter met de nieuwe zoektocht naar de oertaal (het Euro-indisch) rekening hou, kan Bellegem ook gewoon van 'Mooie plaats' komen.

Ik wil hierbij bovendien opmerken dat het woord 'markant' bijvoorbeeld ethymologisch meer de oorsprong van 'opmerkelijk' of 'opvallend' zou hebben en naar mijn gevoel is meer vanuit die betekenis het begrip 'markering' of 'afbakening' gegroeid. Velen vonden trouwens duidelijk de Rodenborch zeker markant genoeg om daar te blijven.

Maar het is pas in de vroege middeleeuwen dat zowel de naam Bellegem als Marke terug te vinden zijn in geschreven documenten (verba volent, scripta manent). De extensie 'gem' en 'mark' komt dan ook pas duidelijk na het jaar 1000 voor (daarvoor is er ook nauwelijks nog bevolking hier).

Marke is wellicht zelfs iets vroeger dan Bellegem, want in 1066 komt in het Cartularium van de Sint-Pietersabdij van Rijsel volgende voor : “... *apud villam Marcam...*” Het woordje villa stamt uit de Frankische periode en sloeg op een domaniale landbouwexploitatie. Het zou me zelfs niet verwonderen dat de Leie toen nog hoger stond en meer tegen Rodenburg aanleunde, omdat de derde Duinkerkiaanse transgressie dateert van de 11 & 12de eeuw (we weten dus niet hoe ver landinwaarts het zeepeil steeg en tot overstromingen leidde via de rivieren de Schelde en de Leie hier.

Terug echter naar ons paadje, want het is zondag en dus geen schooldag.

We genieten nu nog enkel van de prachtige verbindingsweg Bellegem-Rodenburg en dalen af naar beneden. Deze straat heet dus nu ‘Bosstraat’, omdat voor de ontginning van de kleiputten hier het Groeningebos lag. Ook in de tweede wereldoorlog werd snel nog wat laatste hout naar Juffrouw Bea gebracht zodat ze de kindjes uit haar klas kon warm houden.

In het ontwerp “afbakening regionaalstedelijk gebied” van Kortrijk/Leiedal/WES wordt op het vervolg van de route echter een herbebossing gepland (of is het geplant ?).

Voor we terug afdalen richting Rodenburg, raden we u aan te genieten van het prachtige panorama.

Het is wellicht niet duidelijk op deze afbeelding, maar van links naar rechts kunt u normaal volgende zaken bemerken.

De autostrade

Achter de boom de oude hoeve van Vercamer-De Pestel (zie straks)

Tussenin het stort ofte de nieuwe groenzone (klinkt nogal raar)

Ik weet niet of de Sint-Brixius-Kerk van Marke herkenbaar is

De Sint-Omaarskerk van Bissegem;

In de verte de watertoren van Gullegem (tegen het Heulebos)

Sint-Elooiskerk Overleie

Daar vlakbij het torengebouw van Sint-Amandscollege (is geen landingsbaan voor vliegtuigen bij mijn weten) - daarbovenop staat nog steeds de versterkingsinstallatie van kabeldistributie Een ingezoomde foto hiervan vindt u hieronder.

Voor de rest kan ik ze niet goed uit elkaar houden, maar volgende Kortrijkse kerken zijn mogelijks zichtbaar (was vroeger veel beter zichtbaar vanuit de Canaertstraat, maar deze werd deels volgebouwd).

Sint-Maarten

Sint-Rochus

Sint-Jan, Sint-Elizabeth en de betonzuil van de Hallen zijn moeilijk of pas een eindje verder zichtbaar.

Zo zag Kortrijk eruit omstreeks 1646 vanuit de richting Marke (regenwolken inbegrepen) :

Wij wandelen nu bergafwaarts¹⁸ neer. In de eerste diepte, komt u een hele oude hoeve van opa en oma Vercamer-De Pestel tegen. Beiden gaan meestal mee met de herfstwandelingen (hopelijk is opa terug van zijn oogoperatie) en bezorgden mij een massa contactpersonen en informatie voor dit bundeltje - waarvoor mijn oprechte dank. Deze hoeve kent bovendien ook een lange en vooral sterk doorleefde geschiedenis, en werd door de huidige bewoners in originele stijl hersteld.

In het rechter deel (waar het kapelletje zich bevindt), was vroeger een werkschuur die zelfs een dorsmuur omvatte (zie ook Vlasmuseum voor uitleg of vraag het gerust aan de Vercamers die mee zijn). Bij raamwerken aan die kant werd trouwens duidelijk een montageruim gevonden waar een “smidse” karrewagens maakte of herstelde (zoiets noemt men momenteel een ‘merkgarage’).

Aan de overzijde zouden we het fietspaadje kunnen nemen dat tijdens de week druk befietst wordt door leerlingen van Don Bosco, maar wij nemen pas het

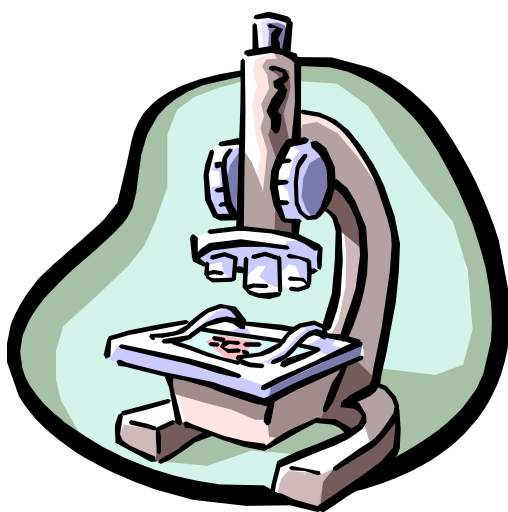
¹⁸ Hebben kinderen remmen? Wat met hyperactieve ouders?

volgende paadje en gaan nog wat verder terug omhoog (in 't Waals dialect "*al copette*") langs de Helleboogstraat/Bosstraat tot aan de ingang van het Stort.

Dit 'stort' werd al voldoende vermeld in dit verslag en bevindt zich dus op een gedeelte van de kleiputten die werden gegraven en waarvan de klei op het einde nog werd afgevoerd met het treintje dat we namen via de K. Van Manderstraat.

Wat nog niet vermeld werd en ook nergens gedocumenteerd is in de boeken, is dat er zich nog restanten bevinden van een Duits afweergeschut. Dit lijkt me logisch als je merkt dat de aanvliegroute in de tweede wereldoorlog van de talrijke vlieghavens in en rond Marke zich boven dit gebied bevond, en hetzelfde gold voor de route die de Engelse & Amerikaanse bommenwerpers volgden. Aan het befaamde 'stort' hangt ook een bordje dat je er normaal niet in mag, maar ook een uitleg met wat het wordt of eigenlijk al is.

Elke zondag wordt er echter al volop gespeeld. En elke maand wordt het water daar gecontroleerd en uiterst goed bevonden. Bovendien vermoedt

men dat het stort oud genoeg is om vrij te zijn van toxische middelen.

De vraag is natuurlijk : waarom controleert men het dan maandelijks ?

Hoewel we nu Rodenburg terug in het vizier krijgen, gaan we onmiddellijk na de hoogte, links het wandelpaadje in.

De mensen die dit baantje soms verder inrijden, moeten echt eens kijken naar de boomhut die daar wat verder gemaakt werd met loopbrug. Een prachtexemplaar gewoon.

Terwijl we het paadje tussen de weilanden nemen, krijgen we terug dorst in de 18de eeuw.

In de jaren 1770 groeide het aantal herbergen en drankslijterijen zodanig aan dat de Bellegemnaren het record haalden op de dertien parochies van Buiten-Kortrijk (vooral door de baan Doornik-Kortrijk). Veel van deze drankhuizen dienden als schuilplaats voor deugnieten en vagebonden (de in Brugge onthoofde Baekelandt kan ik niet direct plaatsen in deze geschiedenis).

Vlaanderen in het bijzonder was echter ‘verpest’ door ‘cantynen’. In 1779 zette de Kasselrij Kortrijk de strijd tegen het alcoholisme in en schrapte een heel aantal herbergen. In Marke daarentegen heerste een veel strenger regime omdat de kerk er nog meer macht had. Toch meen ik dat de duidelijke namen ‘Hellevuur’ ‘Hemelrijk’ ‘Vagevuur’ uit deze periode stammen en de pastoors in deze periode de theorie van de hemel en hel wat sterk invulden om hun macht te behouden (er is trouwens verrassend veel analogie tussen de zevende hemel en de islam waarbij je na overlijden maar liefst zeven etages naar beneden wordt geklopt door de ‘Djin’=Duivel). De kerk is pas met toegiften aan o.a. emancipatie, een tolerante godsdienst geworden in de 20ste eeuw, hopelijk wordt de Islam dat ook in deze 21ste eeuw.

In werkelijkheid was de landbouw in deze periode echter primordiaal. En dit paadje geeft dus aanleiding tot de volgende toelichting (van Marke, van Rodenburg specifiek vond ik de gegevens niet, behalve dat de heer van Rodenburg ook tot de grootste grondbezitters behoorde).

In 1794 was er 430 bunder = 609 ha landbouwgrond, maar waren er ook drie erkende molenaars in Marke.

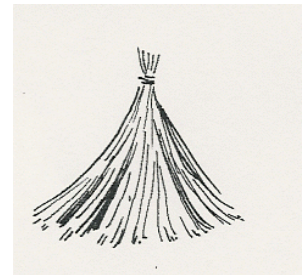
Volgende gewassen werden toen geteeld (en belast, daarom is het net gekend - zijn de tijden wel veranderd ?).

Primo graangewassen :

- 1 Tarwe maakte 121 bunders van de 430 uit qua oppervlakte is 28,14 %
- 1 Rogge en ‘messeljoen’ (diverse schrijfwijzen zijn bekend) ofte een mengeling van Rogge & Tarwe kwam op de tweede plaats met 54 bunders op 430;
- 1 Haver 35 bunders

Secundo andere gewassen :

- 1 vlas
- 1 koolzaad
- 1 aardappelen
- 1 Stro & vele hooiweiden (eventueel ook wat spelt = veevoer, meel- of broodbereiding)

U zult wel merken dat op het hogere niveau het nog steeds kleigrond betreft. Deze grond is recentelijk ‘preventief’ gekocht geweest door de dakpannenfabriek “*voor het geval de klei op zou raken*” (werd gekocht van Matexi?). Eigenaardig is wel dat het zo gevraagde preshoekbos vroeger reeds werd afgekeurd om mij toch niet helemaal heldere redenen (zogezegd door de landbouwers, maar die weten van niets als ik het hen vraag).

Met betrekking tot het bos, wil ik nog meegeven dat je enerzijds ‘klofhout’ hebt, dit is ‘kloofhout’ en bestemd om groter hout te splijten, en anderzijds ‘poorter’ of ‘poorters’. Dit zijn de echt rendabele zware bundels brandhout van ongespleten stokken of knuppels met niet te veel rijshout in het midden (brandt dan langer) en samengebonden. Maar misschien moeten we de gekende naam ‘Depoortere’ wel hier zoeken. De namen met ‘Steenkiste’ zijn dan weer te zoeken bij de timmerlieden die voor de molens de kisten moesten maken waar de ‘steen’ in draaide.

Wat betreft het zwieren of ‘vlaan’ van het vlas, verwijzen we terug naar het vlasmuseum (de uitbater weet ook zeer veel van landbouw in het algemeen en van de geschiedenis van Kortrijk inclusief Marke in het bijzonder). U kunt zich wel inbeelden dat op de lagere, vlakkere velden hier in oorsprong veel bundels vlas stonden en mensen van heinde en ver kwamen om hier geld te verdienen bij de oogst (dit woord komt van de maand augustus, dus van Keizer Augustus - voor de Romeinen waren er slechts 10 maanden, juli en augustus kwamen er speciaal bij toen Juffrouw Bea bij Julius Caesar en Keizer Augustus op bezoek kwam - voor de kinderen van Rodenburg later, zei ze).

Voor ons ligt de wijk Sint-Anna en nadat het andere fietspaadje - dat we aan de hoeve van Vercamer-De Pestel zagen vertrekken - ons vervoegt, draaien we mee naar links.

Over de wijk Sint-Anna kan een hele geschiedenis op zich verteld worden., inclusief die van de kluizenaars en het latere verbod daarop. Daar deze wijk echter deel uitmaakt van een andere wandeling, bespreken we deze niet echt. Misschien geef ik wel nog volgende uitdrukking mee :

“We goan hem in Sint-Anna steken”
= *“We goan hem in Beernem steken”*

Uitleg : Kanunnik Pieter Maes (uit Brugge, ahum), kocht de gebouwen van het toen zo geheten Sint-Amands-College halverwege de 19de eeuw en richtte er een huis voor krankzinnigen op. Nu zit Don Bosco daar (ik zeg dit zonder verwijzing naar krankzinnigheid).

Intussen worden wellicht vele kindjes moe. Het is de nobele taak van de papa's om die kindjes op de schouders te nemen. Terug een kleine taal oefening voor deze papa's, in het Nederlands naar het

Frans : Vertaal *“ik voel mij nu helemaal vader !”* ¹⁹

Op het einde blijft u links aanhouden en neemt (de nogal saaie baan) terug.

Mag ik u vragen langs deze baan iets voorzichtiger te zijn en de kinderen te beschermen tegen eventuele auto's ?

¹⁹ Je me sens père-total maintenant ! (alternatieve schrijfwijze : perte totale)

Na een eindje komt u links aan het bos van het Sint-Annakasteel uit, en nog wat verder vindt u de OP DE KAART NOG NIET AANWEZIGE waterpartij, die dient als buffer tegen overstromingen voor de streek (na voorgaande jaren moest er wel iets gebeuren). In één jaar tijd kon hier een hele mooie en mijns inziens toch wel geslaagde ecologie op gang worden getrokken.

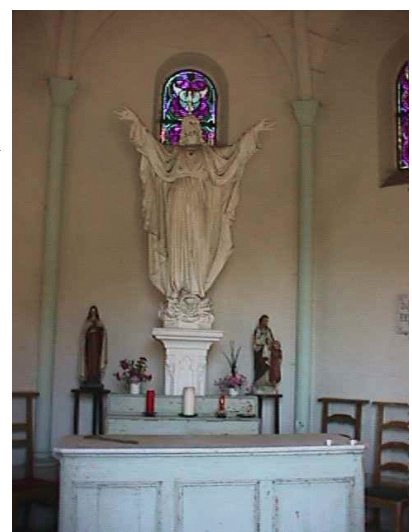
De wandeling zelf gaat rond het water (er sprong een kikker voor mijn voeten bij de voorbereiding - was het die uit dat sprookje?), maar de kinderen (of papa's) die het echt niet meer zien zitten, mogen eventueel rechtdoor gaan.

Over dit water valt niet veel te vertellen, hoewel de beplanting op zich vrij interessant is (maar dat is mijn specialiteit totaal niet).

We genieten nog eventjes na van het panorama terwijl we langs rechts volledig om de vijver heen wandelen. We komen eventjes terug op de Bosstraat en starten aan het laatste stukje.

Maar dan passeren we de Sint-Anna kapel. Ook deze was eigendom van de familie Delacroix-de Béthune. Deze achzijdige kapel, ter ere van het Heilig Hart gebouwd, kwam in 1936 in alle kranten en op het radionieuws.

De meid van het kasteel stelde op zekere dag vast dat het Heilig Hartbeeld bloedde. Oma De Pestel (gehuwd met opa Vercamer, maar de hoeve behoorde haar ouders toe) herinnert zich dat haar ma vertelde dat er echt rijen mensen langs hun huis passeerden om naar het bebloede beeld te komen kijken. Toen het verschijnsel zich echter meerdere malen begon voor te doen, werden al snel twee ‘champetters’ ingeschakeld om de wacht te houden bij het beeld. Maar ze konden het niet laten, om naar Sint-Anneke af te zakken in ‘t café “Het lustig park”. Toen ze terugkwamen was het te laat, en vertoonde het beeldje weeral bloedsporen.

Tot men na onderzoek vaststelde dat het hazenbloed was. De dienstmeid (“*maarte*”) werd natuurlijk ontslagen... [opnieuw : zijn de tijden wel veranderd bij vroeger ?].

En zo zag het kasteeltje Sint-Anna er in de 19de eeuw al uit (afkomstig uit het archief van voormalig Gemeentekrediet).

Let misschien ook eventjes op, voor de viaduct ligt een drievoudig steenpad. Ook langs hier kan je met de fiets naar het benzinestation langs de autostrade, en eventueel verder te voet terug naar de ijzeren spoorbrug (wie niet flink is, moet nog een toertje doen). Het hiernaast

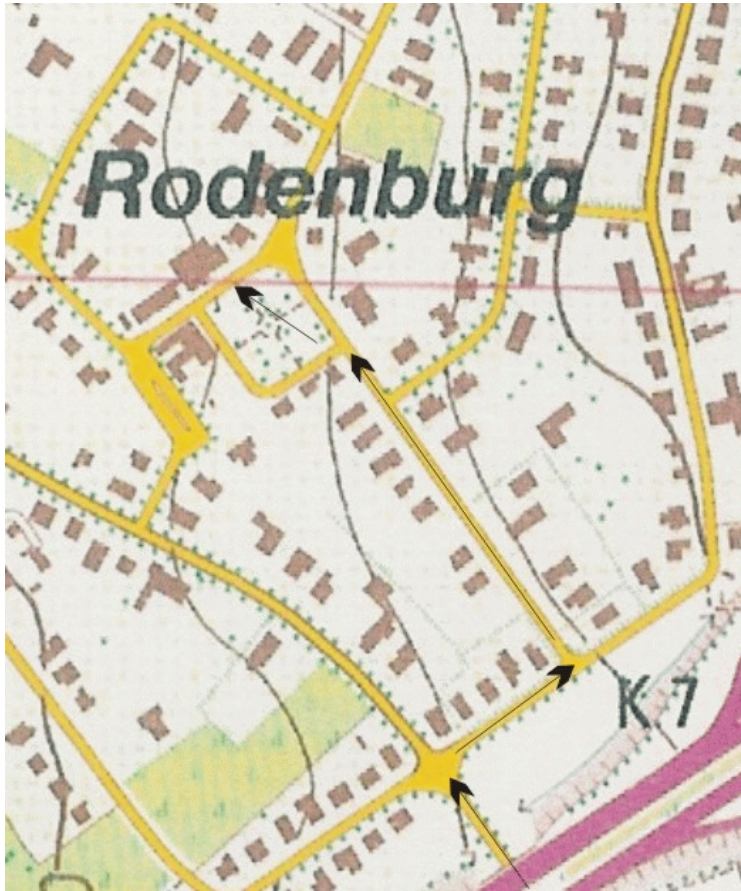

vermelde embleem ken ik niet, en misschien kan iemand mij vertellen of dit het embleem van Rodenburg is of eerder naar een of andere Bethune-tak verwijst.

Voor de klimmers onder ons, kan je langs hier ook aan de achterzijde van het stort raken, maar daar staat momenteel nog een ijzeren slot en een grote verwittiging “*oppassen, schietoefeningen*”. De vergunning voor het kleiduifschieten is niettemin reeds vervallen. De bedoeling is dat het ‘stort’ nog open gaat als natuurreserveaat, en inderdaad, ik heb zelf reeds ontdekt dat er al twee blauwe reigers in dit gebied aanwezig zijn (en dus binnenkort meer, als die reigers met de prijs van de ooievaar overeen komen) en diverse andere vogelsoorten. Zelfs ontdekte ik plots ook een aapje!²⁰

²⁰ Of was dat ik die in een waterplas keek, en niet Onze-Lieve-Vrouw zag...

O.L.-V.-Ten-Spiegelestraat - J. Van Constantinopelstraat - Rodenburgplein

Na de brug gaan we terug rechtsaf.

Ter hoogte van het huis van juffrouw Bea, stel ik nogmaals voor dat alle kinderen een héél luid applaus geven en allemaal

‘belletje trek’ doen...

Voor mij zal ze hoedanook altijd een goede fee blijven.

Tot slot keren we nu terug langs de Joanna van Konstantinopelstraat terug, waar ook mijn professionele collega en mede-organisatrice uit het oudercomité Ann Sagaert woont (intussen dank ik ook de andere drijvende kracht Siska Gerniers voor haar organisatietalent).

Wellicht weet Ann dit reeds, maar Joanna van Konstantinopel wordt de oprichtster genoemd van het Kortrijks Begijnenhof in 1240. Zelf kende ik Joanna van Konstantinopel alleen uit mijn brugse geschiedenis omdat zij in 1241 nog de voorrechten van de stad Damme bevestigde (ook beslist een wandeling waard).

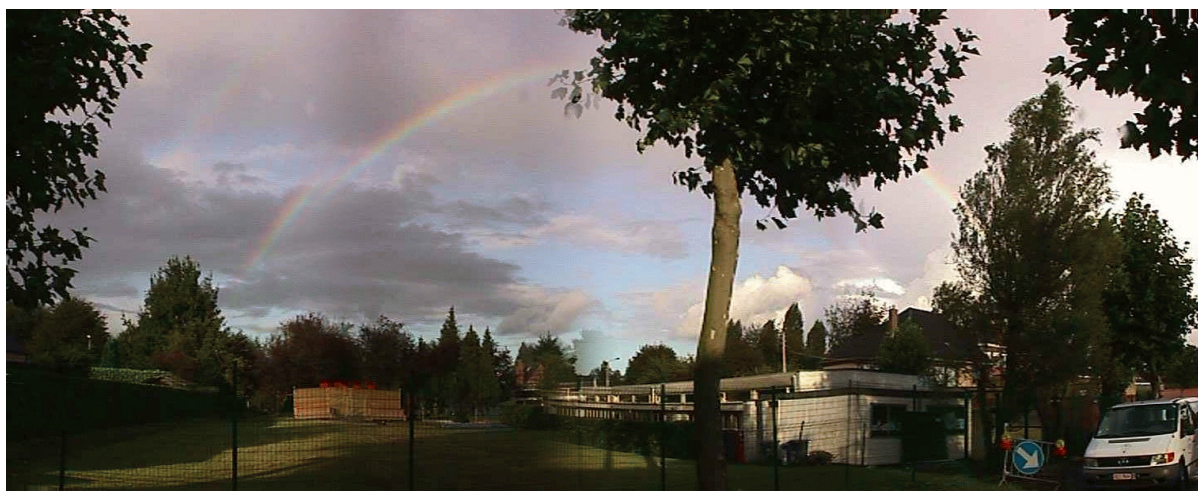
Ik vermoed dat ze ascendente was van Boudewijn van Konstantinopel, een zeer vermogend schenker die volgens een akte in maart 1204 de relikwie van *Het Heilig Haar* geschonken zou hebben (nu behorend tot de schat van de O.L.V.-kerk Kortrijk). Wellicht staat er ergens wel een beeld van haar in het begijnhof.

En zo zien we dat Napoleon, die de onteigeningen van de A17/E403 reeds uitvoerde (echt waar - het was de goedkoopste autostrade qua onteigeningen van héél België hierdoor, inclusief de expressweg te Brugge), eigenlijk niets anders deed dan begrip hebben voor een noodzakelijk goede verbinding tussen Kortrijk en Brugge (vooral als ze dezelfde vijand hadden). Er zijn bovendien nog Rodenburgse moekes die een echtgenoot uit het Brugse hebben, verneem ik...

Mocht u ondanks onze goede zorgen intussen toch verdwaald geraakt zijn, neem dan het plannetje op de eerste bladzijde. Wij danken u intussen dat u het misschien gure herfstweer met ons trotseerde en hopen dat de chocomelk en boterkoeken u straks zullen smaken.

En mocht het regenen, dan heb ik nog een speciale foto van de school Rodenburg onder een prachtige (eigenlijk was het zelfs een dubbele) regenboog, op de auto-arme zondag 22 september 2002. En het waren twee kindjes van de Rodenburg school die me wezen op dit mooie schouwspel.

Ik denk dikwijls dat we veel te leren hebben van kinderen...

Verbeteringen en toevoegingen aan dit verslag zijn steeds welkom op bij VAN BELLE Jean Marc op info@logocom.be (of per post naar Straatje 21, 8510 BELLEGEM) omdat we een rotatie wensen te creëren in de wandelingen in Rodenburg van zo'n 6-tal jaren. De documentatie zal hiervoor worden bijgehouden en misschien eventueel zelfs nog gepubliceerd worden op het internet.

Het was intussen tof om dit boekje samen te stellen en tot de ontdekking te komen dat een wandeling van 4,89 km in Rodenburg tot een dergelijke fenomenale geschiedenis kan leiden.